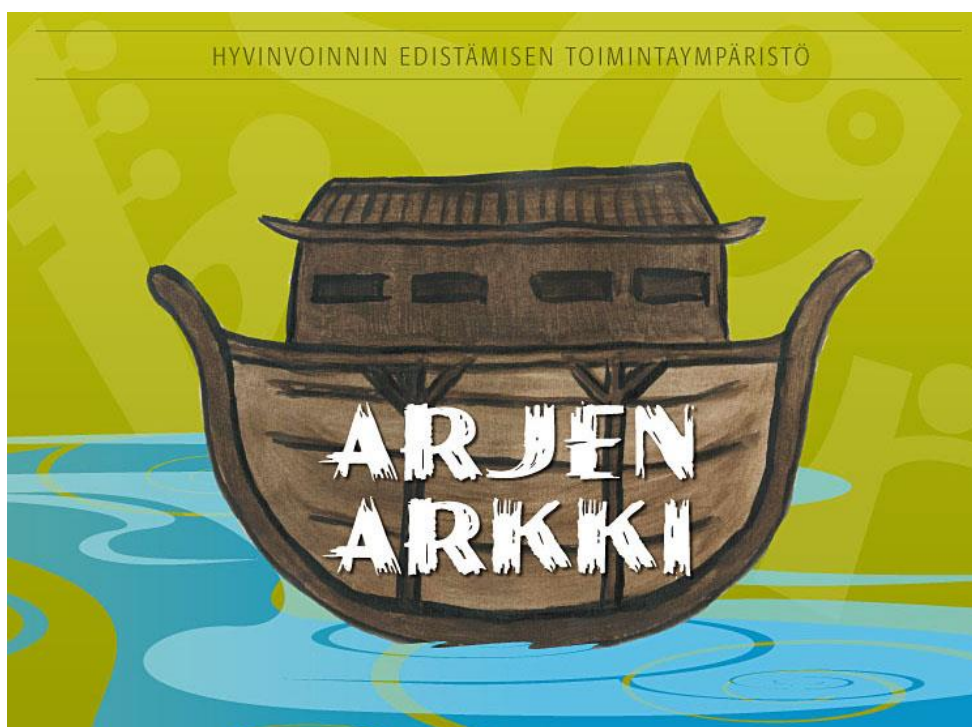

Käytäntöjä opiskeluhyvinvoinnin edistämiseen toisen asteen oppilaitoksissa

Tiivistelmä

EU:n rakennerahastokauden 2007–2013
Paremmat arjentaidot ja opintojen kautta töihin -ohjelman
Opetushallituksen rahoittamien hankkeiden tuloksista

Arjen arkki -hanke (SI2005) on Paremmat arjentaidot ja opintojen kautta töihin -ohjelman Opetushallituksen rahoittamien hankkeiden koordinaatiohanke.

Uraohjaus ja nivelvaiheen tukitoimet kiinnittävät opintoihin

EU:n rakennerahastokauden 2007–2013 ”Paremmat arjentaidot ja opintojen kautta töihin” -kehittämishankkeen Opetushallituksen rahoittamissa valtakunnallisissa hankkeissa on kehitetty käytäntöjä, materiaaleja ja toimintamalleja nuorten uravalinnan ohjaukseen, opintojen suorittamisen vaihtoehtoisin tapoihin sekä opintojen ohjauksen tukitoimiin opintojen aikana ja nivelvaiheissa. Ohjelmakauden päätyneiden hankkeiden tuloksista on julkaistu ”Käytäntöjä hyvinvoinnin edistämiseen toisen asteen oppilaitoksissa” -väliraportti.

Raporttiin kootut käytännöt ja toimintamallit on kehitetty toisen asteen oppilaitosten tarpeisiin, mutta ne ovat sovellettavissa eri koulutusasteille, työelämään, nuorisotyöhön ja kuntoutukseen. Raportin sisältö on ryhmitelty nuorten opintoihin ja työelämään kiinnittymiseen liittyvien ohjausvaiheiden ja tarpeiden mukaisesti:

1. Hyvinvointi ja osallisuus
2. Nivelvaiheiden tukeminen
3. Yksilöllisen polun tukeminen ja kohtaamisen taito
4. Monikulttuurisuus
5. Verkostoyhteistyö

Ryhmittelyllä on haluttu herättää koulutuksen järjestäjät huomioimaan viiden tärkeän opetukseen liittyvän tukipalvelun jatkuva kehittäminen koulutusta järjestettäessä.

Opetus ja ohjaus on koko työyhteisön tehtävä

Koska tieto on nykyaikana avointa ja kaikkien saatavilla, on opetuksessa tiedon jakamista tärkeämpää ohjata opiskelijoita tiedon löytämiseen, arviointiin ja soveltamiseen. Holistiseen ihmiskäsitykseen perustuvat opetus- ja ohjausmenetelmät korostuvat, kun yksilölliset opinpolut ja työvaltainen opiskelu yleistyvät ja opetussuunnitelmia sovelletaan uusiin käytäntöihin.

Ammattitutkinnon suorittaminen sekä sujuva siirtyminen jatko-opintoihin ja työelämään edellyttävät ammattitaitojen lisäksi elinikäisen oppimisen avaintaitojen ja itsenäiseen elämään kuuluvien työ- ja toimintakykyä lisäävien arjen taitojen hallintaa.

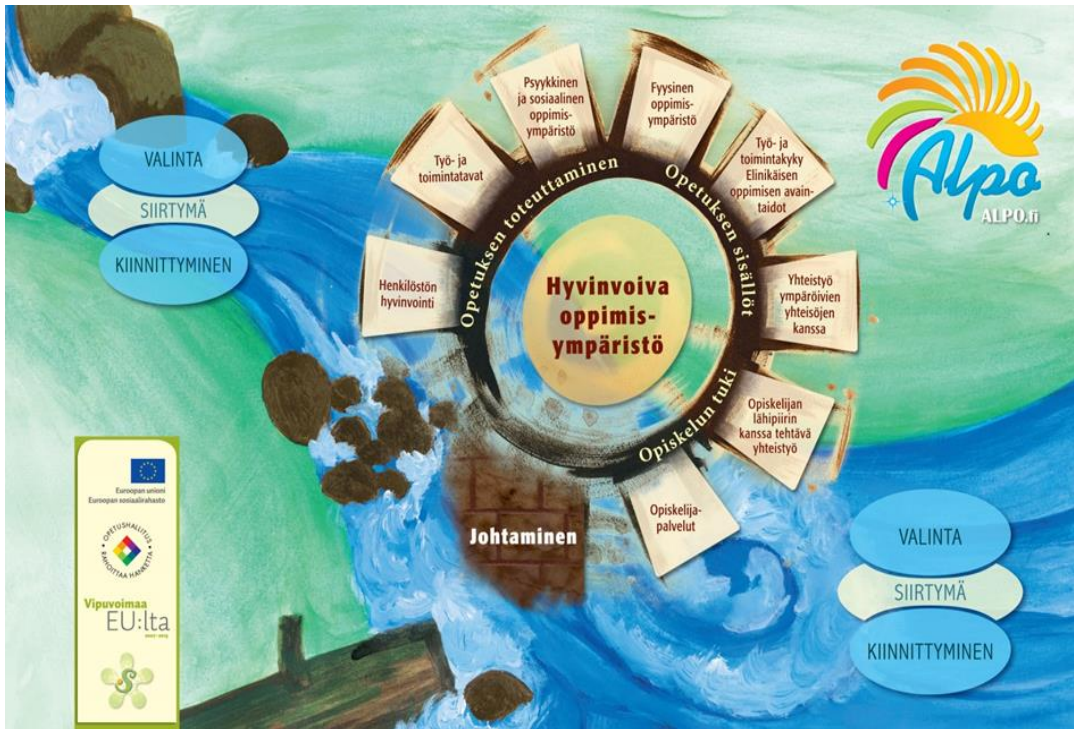
Paremmat arjentaidot ja opintojen kautta töihin -ohjelman hankkeissa kehitetyille toimintamalleille onkin yhteistä monialainen ja moniammatillinen yhteistyö nuorten ohjauksessa. Oppilaitosten arjessa se tarkoittaa sitä, että koulutusorganisaatiossa jokaisen henkilökuntaan kuuluvan toimenkuvaan sisältyy ohjaus- ja kasvatusvastuu. Ohjaus tulee ymmärtää laajasti ja vertauskuvallisesti voidaankin puhua luotsaamisesta, johon kuuluvat

- hyvin suunnitellut ja dokumentoidut opiskelusuunnitelmat
- tarvittavat yksilöllisesti joustavat opiskelu- ja ohjausratkaisut
- ennakoivat huolenpidon ja varhaisen puuttumisen mallit.

Tämän päivän työelämässä vaaditaan kaikilta työntekijöiltä vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja, kykyä työskennellä erilaisten osajien ja persoonien kanssa sekä osallistumista työyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen. On tärkeää, että oppilaitosten henkilöstö antaa omalla toiminnallaan opetuksen sanomaa vahvistavan kuvan työelämästä.

Työ- ja toimintakyky on keskeinen tekijä työelämään kiinnittymisessä

Toisen asteen ammatillisen koulutuksen keskeinen tehtävä on kouluttaa työelämään hyvinvoivia, työ- ja toimintakykyisiä kansalaisia, joilla on kyky selvitä työelämän muutoksen pyörteissä. Erityisesti muutosvalmiuteen luotsaaminen edellyttää koulutuksen järjestämisessä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä keskeisenä tehtävänä.

Opiskelu-, työ- ja toimintakyky kehittyvät usean tekijän yhteisvaikutuksessa eivätkä ole sidoksissa pelkästään yksilön persoonallisiin ominaisuuksiin. Kaikkiin ulottuvuuksiin voidaan vaikuttaa opetuksen toteuttamisella, sisällöillä ja tukipalveluilla.

Lisätietoja

Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto, SAKU ry

Susanna Ågren
menetelmäkehittäjä
p. 020 755 1017

Ville Virtanen
verkostokoordinaattori/projektipäällikkö
p. 020 755 1016

Arjen arkki -hankkeen kotisivu: www.alpo.fi/henkilosto/arjen-arkki

Ammatillisen koulutuksen hyvinvointiportaali

www.alpo.fi